

9
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10-12-69 / 10-2-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Λιδοχωρίον..
(παλαιότερον ὄνομα: Μηστρίβιτσα), Ἐπαρχίας Εὐρυτανίας
Νομοῦ Εὐρυτανίας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Φώτω
Συρτανίδου... ἐπάγγελμα Διδάχων.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Λιδοχωρίου - Εὐρυτανίας
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. Τρία.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Λαμπρὸν Τσίφνης.....
τοῦ Δημοκτείου.....
ἡλικία 72..... γραμματικαὶ γνώσεις ἀπόφοιτος.....
Δημοτικῆς..... τόπος καταγωγῆς Λιδοχωρίου
Εὐρυτανίας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; Διὰ βοσκήν Ἰδιόκτητοι.....
διὰ βοσκήν κεινοί τε καὶ.....
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; ὑπῆρχαν χωρισταί.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
εἰς φυσικοὺς πρόσωπα καὶ μονὰς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διαγενομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; μετὰ τὸν γάμον διδεται καὶ το.....
αἰνόμενον μετ' αὐτοῦ.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; με. γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... ἀσχολοῦνται.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ἐκ οἰκογενείας
δ. ἐν ἐλ. ἐν ὁλ. οἰκ. οἰκ......

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) κολλήγοι Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ... καλή· ἐχ. αὐτὴν ἐμμέλειαν.....

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; ... ἐν εἶδος.....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;
δ. ἐν ἐχρησιμ. οὐκ ἐν εἶδος· ἐργάται· τὸ ἐπὶ
ἐπὶ ἐργ. οὐκ ἐν εἶδος· κομμάτια.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;
οὐκ.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; ... ναὶ μετέβαινον ἐν παρορμῇ
μέγ. δ. ἀνέυρεσιν ἐργασίας.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... ναὶ ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ἐπήγαινον καὶ ὡς
τεχνῖται.....

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

μ.ε. ζωϊκὴν... κόπρον.....

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; 1953.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; 1953 - 1945.....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατέσκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; μ.ε. κατέσκευαζαν οἱ κάτοικοι τῶν χωρῶν καὶ διέφερον διὰ τῆς πλοῆς. Ἡ προμήθεια ἐγένετο ἀπὸ τῶν διανομέων γεωργίας.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

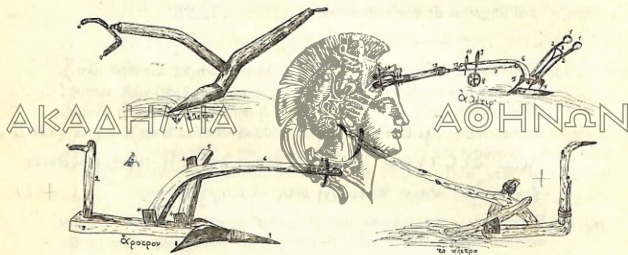
1. χειροκίνητο 4. ὄξυς 7. 10. φαίνετο
2. 5. βλαβερὴ 8. ἡ ράβδος ἀπὸ τῶν ὀξέων
3. ἀνεμοκρότω 6. ἐπὶ ὀξυ 9. περὶ τὴν ὀξὴν φαίνεται
λεγειται βλαβερὴ

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ἀ. ἐν. χρησιμοποιεῖται
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ἀ. ἐν. χρησιμοποιεῖται

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Δέν. χρη. δι. μο. σ. α. ι. γ. λ. γ.
- 5) Μηχανή ἀλωνισμού Δέν. χρη. δι. μο. σ. α. ι. γ. λ. γ.
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον
- ο. ι. γ. λ. γ. δ. γ. α. ρ. ρ. ι. γ. λ. γ.

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; τὸ ἀροτρον καὶ τὸ ἄλετρο.

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χειρὸς	6. ὁ δὲ	11.
2. >>	7. κλιν	12.
3. ἀλετρον	8. περ	13.
4. ὁ δὲ	9. ὁ δὲ	14.
5. ὁ δὲ	10.	15.

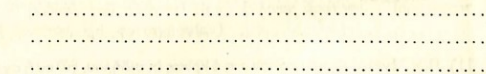
(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὑνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

.....

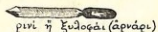

6) ἦτο (ἢ εἶναι) κοτεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

βιταίνου, ποταμί, δινατό, ζερλάου
αρέδοι, Ζυλαφαί:

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βοεῖς καὶ ἵπποι*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; *Δύο πολλὰ καὶ ἓν*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
ἦτο

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). *φ. οὐλ. ρ. α.*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *ἐκτετακτοῦ καὶ τοῦ διθελέμενου*
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *μὲ τὸ
παλαιὸν ζέτο*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον... *εἰς ἐκείνην καὶ ἐν αὐτῇ*...

...καὶ τὴν ἐν αὐτῇ... ἐκείνην αὐτήν...
.....
.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπὸ πρῆτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας... *ἀνδρὶ καὶ ἐν αὐτῇ*...

...γυναῖκα...
.....
.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .. *μὲ καὶ ζῶον*.....

.....
.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

μὲ καὶ λαμβανόμεν...
.....
.....

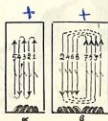
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

μὲ σχοινί
.....
.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται κατ'εὐθείαν γραμμὴν καὶ περιφερειακῶς ὡς εἰς τὰ ἐξελ. α. καὶ β.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωμάτων σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ ἀποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; εἰς 6 πόρτες

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ; ναι

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; εἰς τὰ ἀνωβαλά κατωβατά

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. εἰς τὰ ὀργωμάτα βαθιὰ εἰς τὸ διπλόλεβον πλαγίως

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *ἐξ ὅλα τὰ κτήματα τῆς ἀφρικῆς...*

...ρῖα...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *κατὰ τὸν Ὀκτωβρίον...*

*καὶ... Νοέμβριον... μὲν αὖ ὀρβάνωτο τὸ πρὸ
6 παρὰ... κτήμα... μίαν φάραν...*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἀπὸ 25 Ἀπριλίου ἕως τῆς 1ης Ἀπριλίου

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρη ἢ ἄλλο δημητριακόν...

...ἔ.ναι...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... *ἔ.ναι ὀρβήμα καὶ ἔ.ναι φάραν...*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ δισάκι*· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... *κακκινά...*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρη, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

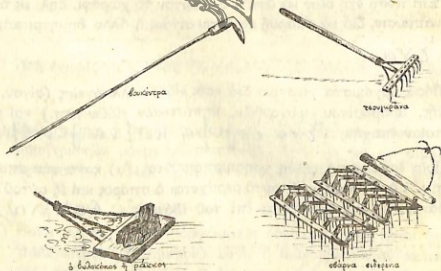
...Ζύστρα...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

Ἰθάκη
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

.....
..Τ.δ.α.η......
.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

..τὰ βέλμ. τὰ οἰκοφενῖα, τὰ ὁποῖα δ.καὶ οὐκ..

..ὡς ἡ κρε. καὶ ὡς παρακατακ. (ἐκκαὶ ο. π.α. γ.ε.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

..τὰ ποτ.δ.ε.κα......
.....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

..ὡς π.λαχ.ε......
.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

..ἐφυτεύοντο εἰς βραγιῆς.....
.....

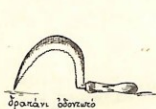
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

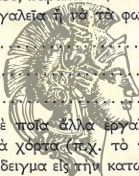
- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Δρ. Ε. Π. Δίνι

Ἐάν ᾦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμῃ ἐν χρήσει) διαφόρων ειδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποιά ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Ν. 0661ε.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

...οἱ ῥύψτοι (βελήφωναί).....

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

...ναί.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.

...20. ἑκατὸ.....

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

...καλαμίς.....

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ..

οἱ...ὅτι...οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα...
...οἱ χεῖρες εἰς τὸ ἐδαφος καὶ ὅταν...
...περικυβάντες...πάναν δειμάται.....

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) καθε. χεῖρα...

ἐποπιδετῆτο πᾶν...εἰς...ὅμοιον...
...ὡς...καὶ...μία...χεῖρα...
...ἀφαιχταί.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

χειρὲς καὶ ἀγκυλὴ

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

ἄνδρες καὶ γυναῖκες

- 2) Πῶς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξακοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρήμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας οὐματάλογον).

Ὁ καθέξ ἐδίδεκε μόνος του

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Ὅχι

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

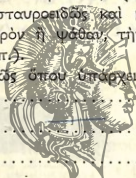
Πάντοτε... θεωροῦσαν καλὸν ν' ἀρχίσῃ
δ. θερισμοῦ ἐν Δευτέρῳ.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

... καὶ διαφορὰ δ. καλῶν τραγ. ἡδ.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαι, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημον.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Μετὰ τὸ δεμάτια ἐγένετο τὸ δέσι-
μο τῶν ἀμυγδαλῶν ἐν δεμάτια.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Μ.Ε. βρεγμένον. στάχυν. ἐδέξαντο. αὐτὴν
 λείψ. πρὸς δαυτὴν. ἐκείνην. ε.δ. ἰ.δ.δ. δ.θεοιστεῖς
 ἀπὸ. τοῦ. χωράου. ἐκαστοῦ. τοῦ. ποταμοῦ.
 ἔχοντες. μαζὶ. καὶ. τὴν. εὐχὴν. αὐτῶν.
 τὴν. αὐτὴν. δεικνύον. καὶ. ἐκείνην. αὐτῶν.
 τοῦ. μέγαν. ἐφ' ἧς. τὴν. αὐτὴν. δ.ε. ε.δ. τοῦ. ἰ.δ.δ.
 οὐκ. εἶναι. ἐκείνην. ἐκείνην. δ.ε. αὐτῶν. αὐτῶν.
 εὐν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

ἔχοντες. ἀπὸ. βρεγμένον. ἐκείνην. ἐκείνην. αὐτῶν.
 ναυτοῦ. αὐτῶν. ἐκείνην. καὶ. ἐκείνην. αὐτῶν.
 ὁρῶν.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... *τὴν αὐτὴν*
καὶ τὴν Μάριον...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν... *τὸ βγάλισμο ἐγένετο μετὰ...*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μετὰ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ...

κόβετε... χωρὶς ξήρανσις... ἐς τὴν ξηρὴν
μαζεύονται... μετὰ... ὡς...
δένονται... μετὰ... καὶ...
ἀποθήκευται...

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μετὰ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόρ-
 σαν κ.ἄ.)... *καὶ τὴν ξηρὴν...*
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)...

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ἄρα εἰς μὲν αὖτε τὸ χωράριον...
 εἰς δὲ τοῦ μέ... καὶ ὅτι εἰς τὴν θάλασσαν...
 ἔρχεται. Ὡς χωράριον... καὶ εἰς τὴν θάλασσαν...
 καὶ ὅτι εἰς τὸ εἶναι.

Γ. ἈΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράριον ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλήν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Εἰς τὸ ἄλωνι τὸ ποῖον εὐρίσκετο...
 εἰς τὴν αὐλήν τοῦ σπιτιοῦ ἢ ἔξω αὐτοῦ...
 χωράριον καὶ εἰς τὸ χωράριον τοῦ χωρ...
 εἰς τὸ...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗ ποιοθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Θεμωνιά...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; Ὑπῆρχεν ἄλωνι...

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλήν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; ἀνακατασκευάζετο καὶ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἰς τὴν ἄγρην...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀνήκει εἰς οὐ μίαν οἰκογένειαν, ἀλλὰ εἰς δύο
ἐκείνην καὶ τὴν ἑτέραν. ἔχει ἑξαιρέτως τὰ αὐτὰ ἐξαρτήματα
ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

καὶ τὸν μῆνα αὐτοῦ.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χωματάλωνο καὶ πετράλωνο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

ἐναρξέως καὶ ἐπὶ τῇ
ἐνάρξει μὲ πόρην βοῶν καὶ ἄλ-
λων.

- 9) Ἡ ὥς ἂν προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

ἐκ τοῦ ὁριζήσαντος ἡμέραν ἐκ τῆς τριτῆς

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

ἡ ποσειδωνία ἐν στρωματίδι (flore).....

ΜΕ ΤΑΥΤΑΧΥ ΕΡΩΤΕΩΝ ΤΩΝ ΕΤΥΧΩΝ.....

- 11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). *1770r - 1770v*

α) Άλωσησις πρὸς ἀνυποποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωιῶν, ἕκαστος στύλος, ὕψους δύο μέτρων (καλὰ κτενὸς στήληρος, στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

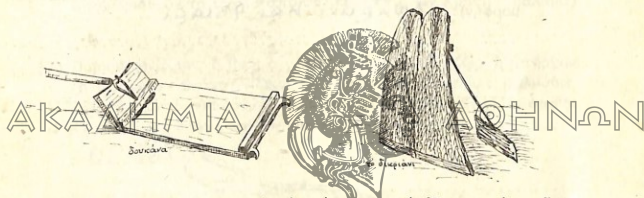
Δένονται δύο ή τρία ψάρια μαζί, ενώ το
είχα από βέλους. Εξ' ός κέντρων εν
δυναμική καί πείσαν χίτων. Ως τα νύκτωρ
προς οράχον.

- β) Πώς ζεύονται οι βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἄλωνισμοῦ. Πώς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἄλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἷς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἄλῶνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἄλωνοῦ. Τὰ ἄλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινοῦ, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλεῖς περὶ τὸν
 λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἄλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἱκνογραφήματα).....

...*ἔνονται ὅλα τὰ ἴδια ἀπὸ τῶν ἀλ-
...ωδωλῶν μετὰ τὸ ἰσοθεοῖν*.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον: π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὅσπρια (κουκιὰ, ρεβίθια κ.ἄ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀπὸ πρῶτου μέχρι δέ τῆς τοῦ ἡλίου.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἀνιερὰν καὶ φκιάρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

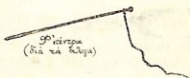
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπουσιν στάχυς ;

Ναι.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....

φ'κέντρα καὶ καμιντζίκι.....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματός ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . Ξ. ν. α. ἑξ. αὐ. λ.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσσιπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .

οἱ ἴδιοι

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

μὲ ξύλα

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.).....

κοπανὸς στρογγύλος

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνερα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τὸ Αἰετῶν

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχυ, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

..0.X.c

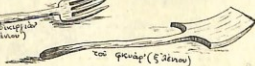
23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλυσιοτικής μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Δεδομένου ότι η Ελλάδα αποτελεί μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία είναι υπεύθυνη για την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών της, η Ελλάδα υποχρεούται να συμμορφωθεί με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες έχουν ως στόχο την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών της.

β'. Δίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Τὸ λειῶμα ἐν κρητικῇ γλῶσσῃ καλεῖται μάλαμα καὶ τὸ δικριάνι καὶ τὸ δικιργιάνι*

η. 2. Περιγραφή και 2. Γνωστό

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Τὸ λειψύμα ἀνέμισμα τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ ἐπιφάνειαν....

ὁ χιτῶν....

ἀνέμισμα τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ ἐπιφάνειαν....

ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Διηκρῖον καὶ γυμνῶν....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλῶ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Κεφαλήλαι... ταῦτα ἀποχωρίζονται ἀπὸ τὸν...

καρπὸν μὲ τὴν σκάναν ἢ τὸ δριμόνι....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῆξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακά συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

... Μ.Ε. Δερμόνι...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

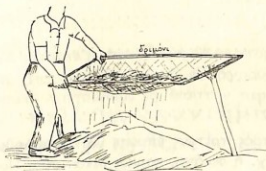
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο παλιό δερμάτινο

κούρος ἢ ἀριλόρος

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .

· κερ. ο. λ. β. α. κ. λ. α. α. λ. χ. ν. β. μ. α. α. π. ο. χ. ω. ρ. α. ι. ·
 Ι. α. ν. τ. ο. ρ. α. ι. α. ι. δ. ρ. ε. μ. ο. τ. α. ν. ο. δ. α. λ. ε. γ. α. ι. ν. η. λ. α. ·
 ε. α. α. α. β. ε. λ. α. ι. ······

- 7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμοὶ τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γυαροῦ ; Μετὰ ταῦτα... ἐπαρμόζει

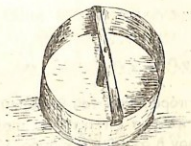
14. ὁ ἄνθρωπος ἔσθ' ὁ ἀνθρώπου. ὁ ἀνθρώπου
 ὁ ἀνθρώπου καὶ ὁ ἀνθρώπου ὁ ἀνθρώπου
 ὁ ἀνθρώπου ὁ ἀνθρώπου ὁ ἀνθρώπου.

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

- γ'.1) Ποίαι ὀφειλὰι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάσιμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Τὸ ἀλωναῖο τοῦ ἐρηρε. μετὰ τὸν κ. λ. ...
... γ. ε. β. ο. ν. ... α. δ. ο. α. ... τὸ δ. κ. α. ο. β. α. ...
... κ. ο. ... ε. γ. ... ο. ν. ... ἰ. δ. κ. α. ο. β. α. ... ε. γ. κ. α. ο. ...

μικροκοιλία

κουτί

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἄλωνιαιτικό κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Τὸ ἀλωναῖο τοῦ ἐρηρε.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) . μετὰ τὸν κ. λ. ο. ν. ... ε. γ. κ. α. ο. β. α. ...

ἄλλο δ. κ. ο. β. α. ο. ν. ... ε. γ. κ. α. ο. β. α. ... ε. γ. κ. α. ο. β. α. ...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Εἰ... ἄχνη ὡνται... καὶ...
εἰς τὸ ἔλκεν.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Μετὰ τὸ ἀλώνισμα.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ;..

ἄχι.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον.....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὸ πᾶντα διὰ τὸ κάψιμο τοῦ Ἰούδα.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Εἰς ἕνα ὄργανον κατὰ τὴν 12ν ἑρ. α. κ. κ.
 τὰ ἐκβάτων.....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἄφανός κλπ.).....

φανός.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ...

ἡλικιωμένοι.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;

τὰ κόβουν ἀπὸ τὸ δάσος τοῦ οὐρεῶς ἡδιν-
κωμένοι.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

καπλοῦνται ἀπὸ ἄνω καὶ ἀπὸ ὀπίσθεν καὶ ἀπὸ
πλευρῶν καὶ ἀπὸ ὑποκάτω καὶ ἀπὸ ὑψηλῶν
ὕψους ἐν ὑψηλῶν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ᾄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

Τὴν ὥραν οὗ ἀνατίθηται ὁ φανὸς διὰ μὲν
ἐν ῥυθμῶν ἀόρηντων διὰ τοῦ δούλου ἐκτερε-
ῖται ἡ χερὶ τοῦ περὶ τὸ κέντρον ὁ καθὼς
χρεὶν βολοῦται ἐκαστοῦ.....

2) Πηδημάτα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..Χλωρὰ..μυρτιά..(καραδά.)..ἀνέ.....
 ..ἔλατα.....

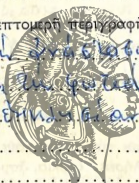
- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

...ὁ Χι.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ κυρίου ἐπὶ τὴν ἀνάστασιν
 ἀνατίθεται τὸ φαρίν καὶ ἐπὶ τὴν ἀνάστασιν
 ἐπὶ τὴν ἀνάστασιν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

30
Αριθμ. Α 12

Ἐν Λαοχωρίῳ τῇ 10-2-1970

Πρὸς

Τὸ κέντρον ἐρεῶν τῆς ἑλληνικῆς λαο-
γραφίας, τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.
Εἰς Ἀθήνας.

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀρ. ἀριθμ. 55584/88-5-1969
ἐγκυκλίου διαταγῆ τοῦ Υπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας,
ἔχομεν τὴν τιμὴν καὶ ἀποστείλωμεν ὑμῖν συνυμνηνὺς
διόντους συμπληρωμένον ἐν ἐρωτηματολόγιον κατὰ τῶν
σχολικῶν πληροφοριῶν μετὰ τῆς παραίνεσιν διὰ τοῦ κατ'
ὑμῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΔΟΤ. ΣΥΡΤΑΔΙΣΤΗΣ

ΣΠΟΡΑ

Ὁ γεωργὸς κατὰ τὴν μήνα Ὀκτώβριον ἀρχίζει τὰ γεω-
τρισμὰς διὰ τὴν ἐπορὰν τῶν χωραφῶν τιν.

Ἐτοιμάσει τὸ ἀγέρι τιν, τὸ ἐν τῶν καὶ τὰ λοιπὰ εὐνεργα
καὶ μὲ ἐν ἡ δύο ἰσῶς ἐπὶ τῶν ὑπολείπων εἶναι φορτωμένα ἅπαντα τὰ
εὐνεργα ἔρχεται εἰς τὴν χωράφι τιν ἀπὸ τὸ γεωτὴ μ' ἕνα βοῦδο.

Ἀπὸ τὴν τὸ ἀγορὸν τιν ἡ ὅ, τι ἄλλο ἰσὺς ἔχει γυρίει πρὸς
τὴν ἀτατοχὴν καὶ ἐν σταυρὸν τιν γεωτὸ φορτὸ καὶ ἔχειται
τὸ ὄρθωκα, διαδόμῃς ἐν δίδωμι τῶν χωραφῶν ποτε φρα-
μικῶς καὶ ποτε περιφραμικῶς.

Ἡ γυναῖκα τιν μὲ τὸ γεωτὸ ἐπαιτεῖ τὰς εὐώχας καὶ γεωπ-
τε τὴν ὅ, ἡρῃς πρὸς τὴν καρπὸν τὸ ἀγέρι τιν τὸ πύργ.

Ὅσον τεχνικῶς τὸ ὄρθωκα ἀγίνει τὰ ἰσῶς τιν εἰς μίαν
ἀγέρι τῶν χωραφῶν καὶ γεωτὸν τιν καὶ τὰ δίνει λίγος
τὸ γεωτὸν ἡ ὅ, τι ἄλλο βαρὺ καὶ τὸ ἐπαιτεῖ τὸ γεωτὸν τὸ ὄρθω-
κα τιν μὲ τὸν ὅ, ὅς ἐστιν ἀπὸ τῶν γεωτῶν τὸν σταυρὸν
πρὸς τὴν ἰσῶν κατὰ τὸν ὅ, καὶ ἀνατρεῖ καὶ ἀρχίζει
τὴν ἐπορὰν.

Πολλὴ φορὴ ἡ ἐπορὰ γίνεται κατὰ πρόωπον ἐπορῶν
νετὸν ἐπὶ τὸν ὅ, ὅς ἐστιν χωράφι καὶ μετὰ τὸ ὄρθωκα. Τὸ γεωτὸ
ἐπαιτεῖ τὸ ὄρθωκα πρῶτα καὶ μετὰ τὸ ἐπαιτεῖ ἡ ὅ, ὅς ἐστιν τὸ
ἐπαιτεῖ πρῶτα καὶ μετὰ τὸ ὄρθωκα ἐπαιτεῖ τὸν ὅ, ὅς
τὸ χῶμα τῶν χωραφῶν.

Τελευταία γίνεται τὸ ἐπαιτεῖ τὸν ὅ, ὅς ἐστιν ἐπαιτεῖ
κατὰ τὸν ὅ, ὅς ἐστιν τὸν ὅ, ὅς ἐστιν τὸν ὅ, ὅς ἐστιν τὸν ὅ, ὅς
καὶ τὸ ἐπαιτεῖται κατὰ τὸ ὅ, ὅς ἐστιν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΘΕΡΙΣΜΟΣ

Όταν γίνουν τὰ στάφια ὁ φωρὸς καὶ θουδὸς τὰ βέλγ
τῆς οἰκογενείας, τὸν συνίδωσιν αὐτὸς ἐρχεται ἐς τὸ
χωράφι τοῦ.

Ἡ δόξ τοῦ χωραφίου καὶ ἡ κλίσις τοῦ σταφύου (τοῦ
στάχυος) καθορίζουν τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ ὁποῦν δεῖ γίνῃ
ἡ ἀρχή. Μὲ τὸ δρεπάνι ἐπὶ τὸ χεῖρ ἀρχίζουν τὴν ἔργα-
σίαν. Ἐπὶ πρῶτῳ λαβαίνει ὁ πρωτιερὰς, τὸ καλύτερος στρεῖσι
καὶ ἀναλινθὺν καὶ μίαν σειράν οἱ λοιποὶ ἀπὸ τοῦ καλυ-
τέρου καὶ ταχυτέρου πρὸς τὴν κατώτερον καὶ θραυότερον
κάθε χεὶρ ἀπὸ κόπτεται ἐς ὕψος 20-30 ἑκατοστῶν πε-
ρίην ἀπὸ τῆς ποδοπέτας ἐπὶ τῇ καταμάσ. Ἐπὶ αὐτῇ
δ' αὖτις ἀφίονται καὶ οἱ ἄλλοι ἐως ὅτε νὰ γίνῃ καὶ
ἀρχαί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

Ὁταν τελειώσῃ τὸν δὲ φῶρ (τοῦ σταφύου) ὁ φῶρ
λαβαίνει στρεῖσι τὰς δὲ ἡ δὲ φῶρ, ὅτε γὰρ τὸ χω-
ραφίον) ξεκινεῖν τὸν φῶρ ἀπὸ τοῦ δένδρου.

Ἀπὸ τεχνικῶν ἐλάνησιν τὸ χωράφι σταχέφον τὸ δε-
ματικό (μὲν ὅλα σταχὰ) καὶ τὸ δασὶν δίνον τὰ
δεμάτια. Μαζεύουν γὰρ ἡ ἑσπερὶς ἔργασις καὶ φησὶ
νὰ εἶναι δεμάτι τὸ δασὶν τὸ ἔργον ὅτε οἱ μίαν
ἐπὶ τῇ καταμάσ διὰ τὰ στεγνώσῃ. Ὑστερα ἀπὸ λίγης ἡμέρας
ἡ καὶ ἄλλως ἂν τὸ δασὶν εἶναι στεγνὸ τὸ κατέσῃ
ἐπὶ εἶναι μέρος καὶ τὸ ποδοπέτων (καὶ ὅσα) τὸ εἶναι δεμάτι
κοντὰ ἐπὶ ἄλλο καὶ τὰ σταχὰ πρὸς τὰ πᾶν.

ΑΛΟΝΙΣΜΟΣ

Αφού ετοιμάσθη παλαιήτως το ξύλον το οποίον εφεί-
κεται εις την αλκήν των ελπίων ή κοντά εις τα χωρά-
φια μεταφέρων με τα τζα και δειμάτια και το γερολι-
νον στην αλκή.

Όταν τελειώσῃ το κομμάτιον αλκίων τον ένα ξύλον
δειμάτια δένον δύο ή τρία τζα από την ελκωότυπο
με ένα σχοινί και ξεχίζουν τών να τα φρεϊζον
γύρω από την στήλη. Ο γερολις με το κατάνι ή γή-
βον κέντρο στο χέρι αναμάγει τα τζαί του να φρεϊζον
γρήγορα. Το ελαίον από πάνω έφω από το ξύλον το
ρίχνει με το δεικνάνι πάλι κέβει να πατηθῇ από
τα τζα και πάλι να ξεχίζῃ. Εξ το γέρας ματύνεται όλο
ε, σχήμα ενίμνηξ (το ξύλο) και ξεχίζει το λέκνισμα
με την αλκή και η γρήγορα φαίνεται το κεφάλι του
που είναι στην ελκωότυπο και ξεχίζῃ το κατάνι ελαί-
ρι εις σχήμα ενίμνηξ και τα ξεχωρίζει.

Με το δεικνάνι γέρας παθαρίζον παρὰ τα παρὰ
από την καλαμά, τα κεφαλίδια και τῆς πύργῃ
πὺ τυχόν ὑπάρχουν. Ανοχούσας γίνονται ένας μεγάλῃ
δωρὸς και πάλιν ξεχίζῃ αὐτὸ εὐκαταβαί, χαρὰ βούλα
εἰς δαυρὸς εἰς τό κέβον με το δεικνάνι και κατόπιν
αὐτὸ εὐκαταβαί (το βέτον εἰς εὐκαταβαί) και το μεταφέ-
ρουν εἰς τό βούλῃ του και τό τοποθετῇ εἰς τό δεικνάνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Η ανωτέρω συλλογή έγινε εις Ιωσχωρείον
από τῆς 10ῃς Δεκεμβρίου 1969 ἕως 10ῃς Φεβρουα-
ρίου 1970.

στοιχεῖα πληροφανεύοντος Γεωργίου
Λαίηρος τοῦ φητος τῷ ἀκτινίστῳ
ἀνδρὶς ἀκτινίστῳ καὶ τῷ
Ιωσχωρείον - Ἐνδραϊνίῳ

[Εὐραδίου, δῶτος διδ/τος τῷ 2/8/69
ἀκτ. ἐχορίῳ Ιωσχωρείον.]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ